



Vocea Civică

Volumul 5, Nr. 5 (26)

Septembrie-Octombrie 1999

CUREAUA

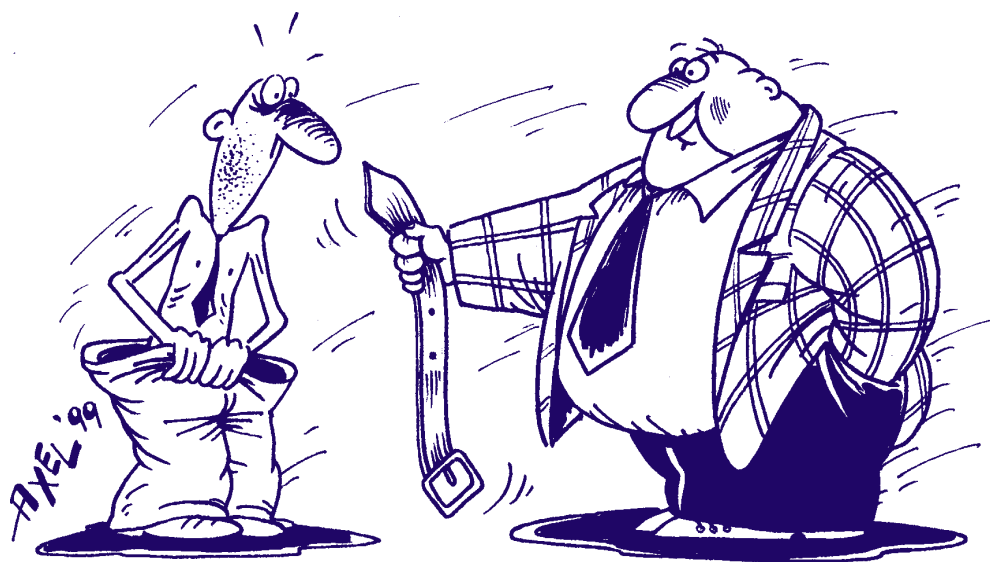
După unii, acesta este obiectul ce poate fi strâns la nesfârșit fără nici o problemă. De aceea le recomandă altora: „Strângeți cureaua!” Că pe curea nu mai e loc de nici o gaură, pare să nu conteze prea mult. În timpul ultimei campanii electorale nu doar acuzațiile reciproce cele mai vitriolante ale competitorilor au abundat ci și promisiuni dintre cele mai gogonate. Larma bătăliei electorale s-a stins de mult. La ușa alegătorilor nu mai bat promisiunile. Bate iarna. Cu grijile ei deloc mărunte.

Cine va gestiona problemele anotimpului rece? Cei 629 de primari și 6402 consilieri de toate nivelurile investiți prin votul electoratului. Au ei cum să-și îndeplinească mandatele încredințate? Iată o întrebare la care îndemnul cu strânsul curelei s-ar putea să ajute exact cât o frecție cu spirt aplicată unui picior de lemn. Raportul între responsabilitățile organelor puterii locale și posibilitățile practice de a le îndeplini constituie o fractură periculoasă. Atâta vreme cât Legea cu privire la finanțele publice va continua să aibă o aderență destul de superficială la realitate, constatarea unui primar care consideră că felul în care sînt orînduite lucrurile astăzi constituie „o cale sigură de a compromite înșăși ideea de putere locală” nu trebuie să șocheze pe nimeni.

În urmă cu cîteva săptămîni, discutînd cu un primar din Polonia, mi-am reamintit o anecdotă din timpul nașterii *Solidarității*. Enervată de insistențele unui lider sindical, o înaltă oficialitate de la Varșovia îi recomanda celui ce-i reprezenta acolo pe cei oboșiți să li se tot sugereze că trebuie să strîngă cureaua să nu întindă prea mult coarda, fiindcă aceasta poate plesni. Liderul sindical l-a întrebat pe înaltul oficial: „Știi cumva cum face o coardă care plesnește.” „Ei, cum face?” a întrebat, arogant, înaltul oficial. „Gddaaaaansk!”, a venit prompt răspunsul.

Jocul de-a strînsul curelei doar peste mijlocul și așa istovit al altora nu este o idee prea bună.■

Ionu Todoran



◆
Interviu cu
Vitalie Vrabie,
Primar,
Municipiul Ungheni
(pag. 2)

◆
Interviu cu
Ștefan Bratu,
Primar,
Municipiul Cahul
(pag. 3)

◆
Frank Fogle:
Lupta cu corupția
internațională
(pag. 6)

◆
Simon Brown:
Fundațiile
europene astăzi
(pag. 12)

Buletin informativ





Vocea Civică: *Care sînt problemele principale cu care se confruntă la ora actuală primăria municipiului Ungheni?*

Vitalie Vrabie: În primul rînd, vreau să subliniez faptul că am început să-mi exercit responsabilitățile de primar pe fundalul unor greutăți economice și restante la capitolul achitării pensiilor și salariilor pur și simplu copleșitoare. Toate aceste probleme le-am moștenit din trecut și constituie o povară foarte grea pe umerii primarilor proaspăt aleși. Situația devine și mai complicată, pentru că am intrat în funcțiile noastre de primari tocmai în pragul perioadei reci a anului. Infrastructura municipiului este uzată și moral, și fizic. Este evident că sînt necesare alocării bănești importante pentru readucerea municipiului în condiții normale de existență. De asemenea, este clar că bugetul nostru sărac nu ne permite să o facem la ora actuală.

Eu unul m-am așteptat ca municipiul să beneficieze de un statut care să corespundă mai mult realităților din teritoriu. Spre regretul meu, statutul de municipiu pe care îl avem astăzi nu ne permite să soluționăm problemele așa cum ne-am dori, adică prompt și eficient.

Cea mai dificilă problemă economică este faptul că întreprinderile nu funcționează la capacitatea lor normală. Străzile sînt pline cu oameni care nu pot fi angajați în câmpul muncii. Locuri de muncă disponibile și avantajoase sînt foarte puține. Mai mult facem comerț decît producem. Totodată, se resimte acut

“... noi nu ne temem de responsabilitate”

lipsa unor profesioniști adevărați în diferite sfere sociale. O altă problemă este faptul că oamenii nu înțeleg prea bine ce înseamnă să fii contribuabil și să-ți plătești impozitele - bani care merg în bugetul local. Eu cred că problemele enumerate mai sus vor putea fi soluționate doar treptat. În situația în care ne aflăm astăzi este pur și simplu imposibil să le rezolvăm pe toate acum. Problemele cu care ne confruntăm în teritoriu sînt cu adevărat foarte multe și dificile. Este destul să menționez aici doar drumurile noastre și lipsa mijloacelor bănești necesare reparării și îngrijirii lor...

VC: *Ce anume trebuie îmbunătățit în legislația care reglementează activitatea administrației publice locale?*

VV: Noi sîntem obligați să acționăm pe baza cadrului juridic existent care ne reglementează activitatea oricît de perfect sau imperfect ar fi el la ora actuală. Mă refer aici în primul rînd la Legea cu privire la funcționarul public, Legea cu privire la administrația publică locală și Legea cu privire la finanțele publice. Faptul că multe din prevederile acestor legi nu corespund realităților din teritoriu și împiedică rezolvarea multor probleme locale grave este un subiect cu totul aparte. Practic, am fost lăsați în voia soartei cu tot alaiul sinistru de griji și nevoi ce se trage după noi de ani de zile. Statul, sau mai bine-zis, puterea centrală, a pus cu nonșalanță pe umerii noștri povara întregii responsabilități pentru ceea ce se întîmplă acum în comunitate fără a ne asigura cu baza materială necesară, sau cel puțin fără să ne ofere posibilitatea de a o crea noi înșine. Aceasta este o cale sigură de a ne compromite, de a compromite ideea de putere locală, în ochii oamenilor. Vreau să o spun cu toată fermitatea: noi nu ne temem de responsabilitate. Nu avem altă ieșire decît să negociem în continuare pe această temă cu puterea centrală. Ea trebuie să înțeleagă că noi avem

nevoie de instrumente juridice corespunzătoare pentru a ne îndeplini obligațiile, de instrumente juridice ce ni se cuvin pe bună dreptate în special cît privește formarea bugetelor locale.

VC: *Ce pot face în condițiile existente autoritățile publice locale pentru a scoate comunitățile din criză?*

VV: Autoritățile publice locale trebuie să creeze condiții favorabile dezvoltării și prosperării întreprinderilor mici și mijlocii. Crearea unor noi locuri de muncă ar contribui substanțial la îmbunătățirea situației economice. De aceea, este necesar să elaborăm un plan de perspectivă pe baza căruia să relansăm economia. Trebuie să atragem cît mai multe investiții în teritoriu ceea ce presupune crearea unor condiții care să inspire încredere investitorului.

VC: *Au existat opinii care au susținut că se va ajunge inevitabil la tensiuni grave între primari și prefecți, între primari și consiliile municipale și județene. Cum apreciați aceste opinii?*

VV: Este foarte important ca primarul să coopereze cu consiliul municipal. În cazul meu s-au simțit la început anumite tensiuni între majoritatea membrilor săi comuniști și mine, dar în scurt timp am reușit să soluționăm toate neînțelegerile și este îmbucurător faptul că relațiile noastre se caracterizează prin spirit de colaborare și respect reciproc. Ambele părți activează conform legii și nu încearcă să pună unei alteia bețe în roate. Cît privește consiliul județean și prefectura - mă aflu cu ei în aceleași relații bune ca și în cazul consiliului municipal. Aceasta este în interesul nostru comun.

VC: *Vă mulțumim.*■

7 octombrie 1999. Chișinău.

“Este clar că de condus cu adevărat conduce acela care controlează finanțele, care colectează și repartizează banii.”

Vocea Civică: *Care sînt problemele principale cu care se confruntă la ora actuală primăria municipiului Cahul și ce măsuri întreprindeți pentru a le soluționa?*

Ștefan Bratu: În primul rînd, ne confruntăm cu problema “universală” a achitării pensiilor și salariilor bugetarilor. De exemplu, pensionarii din municipiul Cahul, nu și-au primit pensiile pentru ultimele 6 luni. Alte probleme pe care urmează să le soluționăm sînt dezvoltarea urbei, repararea și îngrijirea drumurilor, salubritatea orașului (din acest punct de vedere starea în care se află orașul Cahul este critică). Am preluat conducerea primăriei municipiului într-o situație extrem de complicată: (cînd am preluat funcția de primar, primăria avea deja datorii de peste 10 milioane lei ceea ce constituie aproximativ bugetul ei anual. De aceea, mă văd nevoit să depun cele mai energice eforturi pentru a aborda și soluționa toate aceste probleme cît mai prompt și eficient. Pe de altă parte, am început să lucrăm asupra diferitor analize economice legate de municipiul Cahul și cheltuielile ce s-au operat în cadrul bugetului nostru pînă în prezent.

Intenționăm să creăm o secție de analize și prognoze economice care să ne ofere informația necesară pentru a ne planifica și desfășura mai bine activitățile. Am început a lua măsuri ca să recuperăm datoriile pe care le au unii agenți economici față de buget. Negociem cu diferiți agenți economici - cărora le sîntem datori - termenii de reeșalonare și achitare parțială a datoriilor. Aproape 70 procente din populația orașului nu-și achită plățile pentru spațiul locativ pe care îl arendează de la stat, 50 procente - pentru energia

electrică. Trebuie să analizăm bine situația și să găsim o ieșire din această criză.

Cu ajutorul Guvernului am reușit să plătim învățătorilor două salarii și jumătate (pentru lunile august și septembrie) și un salariu lucrătorilor grădinițelor de copii. Ne-am apucat serios să facem regulă în repartizarea pensiilor, pentru că s-au înregistrat cazuri cînd unii pensionari își primeau pensiile cu o lună înainte pe cînd alții nu le vedeau cu lunile. Facem tot posibilul ca pensionarii să-și primească pensiile cel mai tîrziu o dată la două luni.

Cît privește salubritatea orașului și amenajarea teritoriilor, am reînființat “vinerea sanitară” - în fiecare zi de vineri majoritatea agenților economici participă pe bază de voluntariat la curățirea orașului. Am fost nevoiți, de asemenea, să recurgem la anumite remanieri de cadre. Persoane care nu au făcut față îndatoririlor lor timp îndelungat au fost destituite. Din aceste motive, de exemplu, au fost concediați șeful poliției municipale și șeful departamentului pentru prestarea serviciilor comunale în teritoriu. Ultimul era direct responsabil de menținerea curățeniei în oraș. Trebuie să recunoaștem că și primăria are datorii imense față de diferiți agenți economici pe care trebuie să le achite cît mai curînd.

Noi sîntem convinși că trebuie să conlucrăm cu populația. Au trecut peste 100 de zile de cînd lucrez ca primar al municipiului Cahul și de cînd funcționează primăria nou aleasă. În acest răstimp am reușit să apar de șase ori la televiziunea locală pentru a-i informa pe oameni despre adevărata stare de lucruri din municipiu și măsurile pe care le întreprindem pentru a o îmbunătăți. Astfel ne ținem promisiunea pe care am făcut-o în campania electorală alegătorilor noștri de a asigura



transparența acțiunilor și programelor de activitate ale primăriei. Oamenii trebuie să știe ce factori ne-au motivat să luăm cutare sau cutare măsură.

Una din recente acțiuni importante ale primăriei a fost operarea anumitor schimbări în bugetul nostru pe a doua jumătate a anului în vederea majorării taxelor și impozitelor. Am majorat deja anumite impozite și taxe cu 30 de procente, pentru că prețurile în ultimii trei-patru ani au crescut, leul s-a devalorizat, iar unele impozite și taxe au rămas aceleași, așa încît bugetul era sărăcit cu importante sume de bani.

Sîntem în permanentă preocupare de găsirea unor căi cît mai puțin dureroase pentru populație de ieșire din criza economică profundă în care ne aflăm. Este evident că tuturora le este greu. Multe probleme țin de o legislație imperfectă pe care trebuie să o îmbunătățim neapărat. Pe de altă parte, nu pot să nu recunosc că adoptarea ultimelor legi care reglementează activitatea autorităților publice locale a constituit un fapt pozitiv, iar delegarea unor împuterniciri importante către puterile locale reprezintă un pas bine venit, un real progres.

Vocea Civică: *Ce anume trebuie îmbunătățit în legislația care reglementează activitatea administrației publice locale?*

SB: Problema este că legile respective trebuie îmbunătățite astfel încât primarii nu numai să aibă împuterniciri și puterea de a administra treburile publice, ci și puterea financiară necesară pentru a fi capabili să-și îndeplinească în general atribuțiile de primari și angajamentele asumate în fața alegătorilor. Nu este normal ca inspectoratele fiscale să aibă o influență mai mare asupra procesului de colectare a impozitelor decât primăria. Inspectoratele fiscale nu depind de primării, nu li se supun și nu poartă nici o răspundere în fața lor. Singurele instituții pe care le ia în considerație inspectoratul fiscal este prefectura și consiliul județean. Dacă municipiul este cu adevărat o unitate administrativ-teritorială independentă, conducerea lui trebuie să controleze toate instituțiile publice de pe teritoriul său, inclusiv inspectoratul fiscal municipal și secția de învățământ. La ora actuală noi nu controlăm în nici într-un fel nici procesul de colectare a taxelor și impozitelor, nici activitatea inspectoratelor fiscale, nici pe cea a secției de învățământ, nici finanțele publice. Păi, în acest caz, ce fel de conducere a municipiului sîntem? De ce banii pe care îi colectăm aici în teritoriu ajung în centru, iar de acolo în calitate de subvenții se întorc înapoi la noi? De ce banii trebuie să fie luați din buzunarul nostru pentru a face un drum atât de lung ca să ajungă acolo unde li se cade să fie de la bun început? De ce eu trebuie să răspund de executarea bugetului, dacă nu am posibilitatea de a controla procesul de colectare a impozitelor, iar inspectoratele fiscale se subordonează direct Ministerului de finanțe și prefectului care este reprezentantul Guvernului în teritoriu? Ele sînt un fel de "stat în stat". Este clar că de condus cu adevărat conduce acela care controlează finanțele, care colectează și repartizează banii. Lumea vine zilnic la noi la primărie

și ne întreabă de ce nu facem cutare lucru, de ce e murdar în oraș, de ce oamenii nu sînt salarizați etc. Ce putem noi să le răspundem, dacă nu noi sîntem aceea care controlează finanțele publice? Situația este de așa natură că noi, oficial, avem puterea în mîini, răspundem de toate cîte se întîmplă sub cerul comunității. În realitate însă, finanțele le controlează altcineva. Într-un cuvînt: doi stăpîni într-o ogradă. Leșirea este una singură: autoritățile locale trebuie să răspundă de colectarea taxelor și impozitelor, mai bine-zis, trebuie să controleze în întregime finanțele publice locale. Trebuie să discutăm și cu Guvernul, și cu parlamentarii pentru a modifica legile respective astfel încît noi să ne putem îndeplini plenar obligațiile. Legile pot fi îmbunătățite. Nimeni nu se naște perfect. Sîntem în perioadă de tranziție, se adoptă multe legi, pe ici pe colo se comit greșeli, nu se iau în considerație anumiți factori. Practica, însă, ne arată foarte clar ce trebuie să adăugăm în legi și ce să eliminăm. Cazul primarilor este cel mai elocvent exemplu. Eu și consiliul municipal sîntem cei care răspundem de ceea ce se întîmplă în municipiu și nu inspectoratul fiscal care a colectat impozitele și-și vede bine mersi de treburile lui. Consiliul județean mie îmi cere darea de seamă de ce cutare sau cutare lucru nu este făcut sau este prost făcut. Același consiliu județean le poate cere acelora de la inspectoratul fiscal să se prezinte la consiliu și să răspundă la anumite întrebări, dar oricum, inspectoratul fiscal se supune numai prefectului. De ce eu trebuie să aștept în permanență să-mi vină banii de la Chișinău? Există agenți economici în teritoriu, o parte din impozitele colectate de la ei le dau centrului pentru a întreține armata, poliția, securitatea etc., dar restul trebuie să le folosesc pentru necesitățile și nevoile locale. Dacă primarul și

consiliul municipal ar controla finanțele publice locale, ei ar ști cum și pe cine să scuture pentru a colecta impozitele, pentru că ei au de dat darea de seamă în primul rînd în fața alegătorului; dar inspectoratului fiscal ce-i pasă. Fie că strîng mai mult, fie că strîng mai puțin, oamenii vin la mine și nu la ei. Mie îmi cer explicații și nu lor.

O altă problema o reprezintă cadrele. Este clar că oamenii nu vor să se afle mult timp la un loc de muncă atunci cînd sînt prost salarizați și nu-și văd salariile cu lunile. De aceea, am pierdut foarte mulți profesioniști. Pleacă învățătorii, pleacă lucrătorii de grădiniță. Acum nimeni nu vrea să se mai angajeze la lucru în școli și grădinițe...

VC: *Au existat opinii care au susținut că se va ajunge inevitabil la tensiuni grave între primari și prefecți, între primari și consiliile județene. În ce relații vă aflați cu prefectul municipiului Cahul și consiliul județean?*

SB: Eu sînt primul primar al Cahulului care s-a născut chiar în Cahul, și am fost ales de cahuleni. Eu unul mă împac bine cu majoritatea membrilor consiliului județean și-i cunosc foarte bine, fie ei din Vulcănești, Cantemir sau Cahul. Relațiile noastre sînt în primul rînd de colaborare. Încercăm să ne ajutăm reciproc. Dacă ei fac vreo greșală, eu le atrag atenția, dacă o fac eu, atunci ei îmi dau de știre. Încercăm totodată să ne sfătuim ce și cum să facem mai bine. Nu pot spune că ar exista niște tensiuni între mine și prefect cu toate că el a contestat cîteva hotărîri ale primăriei. Nu văd nimic grav în aceasta, pentru că totul s-a făcut în baza legii. Sîntem întotdeauna deschiși unei colaborări fructuoase.

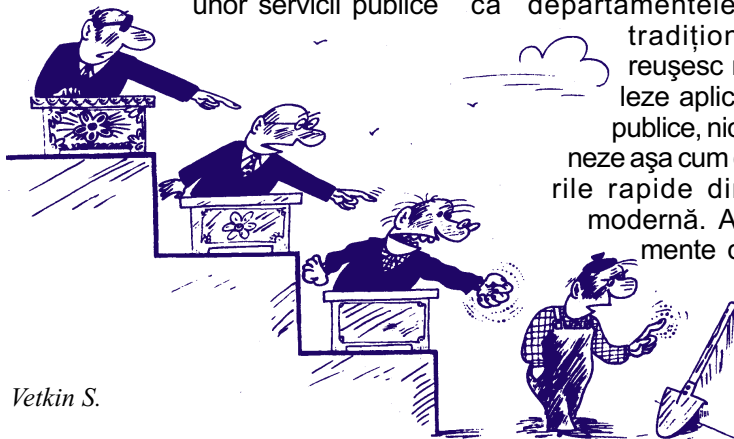
VC: *Vă mulțumim.* ■

7 octombrie 1999. Chișinău.

ELABORAREA ȘI APLICAREA POLITICILOR PUBLICE

Anne M. Khademian

Reformele din sectorul administrării afacerilor publice, indiferent de țara în care au loc, se confruntă cu aceeași problemă majoră: cum ar putea guvernele să ofere funcționarilor publici o autonomie suficientă pentru ca ultimii să mențină neutralitatea, să desfășoare eficient programele publice și să respecte prioritățile fiscale guvernamentale? Unde ar trebui să tragem linia de demarcație și cum să o menținem? Orice soluție la această problemă este politică și-i determină pe guvernanți să definească în termeni exacti responsabilitățile funcționarilor publici, să distribuie cum se cuvine puterea între puterile executivă și legislativă, să accepte rolul cetățenilor atât ca beneficiari ai unor servicii publice



de calitate, cât și ca indivizi care au anumite responsabilități și îndatoriri față de stat. Țări ca Noua Zelandă, Marea Britanie, Australia și Canada au găsit un răspuns surprinzător la problema respectivă: este necesar să se definească "regulile jocului" astfel încât procesul de elaborare a politicilor publice (definirea obiectivelor, misiunilor organizatorice etc.) să fie separat de cel de acțiuni, adică de aplicare a politicilor respective. Răspunsul este familiar, pentru că el se referă la distincția ce urmează a fi făcută între teorie și practică, distincție tradițională pentru analizele privitoare la administrația publică.

În SUA, de exemplu, administratorul public se mai numește "lider", sau chiar "antreprenor", și pe lângă faptul că este responsabil de consecințele politice ale eforturilor sale de a administra treburile publice, uneori participă activ la procesele

deliberative de stabilire a anumitor misiuni pentru agențiile guvernamentale, sau de formare a unor coaliții de sprijinire a programelor publice pe care el le administrează.

Trebuie să recunoaștem dificultatea practică a separării politicilor publice de aplicarea lor, pentru că la un moment dat cele două imperative gemene ale controlului politic ar putea începe să se bată cap în cap. De exemplu, probleme de aplicare (ca adoptarea unor hotărâri de a angaja sau a concedia pe cineva) pot deveni rapid politice. Exercițarea prerogativelor executive nu trebuie să încalce în nici într-un caz principiul meritului personal. Experimentele ce s-au făcut sub perspectiva distincției între cele "două imperative gemene" au arătat că departamentele ministeriale

tradiționale nu mai reușesc nici să controleze aplicarea politicilor publice, nici să le direcționeze așa cum o cer schimbările rapide din societatea modernă. Aceste experimente desfășurate în

țările menționate mai sus sub denumirea de "Noua Conducere Publică NCP" (New Public Management) au distrus mitul că responsabilitățile pentru elaborarea politicilor publice și aplicarea lor nu pot fi separate fără pierderea controlului politic asupra administrației publice. Prin NCP democrațiile occidentale încearcă să lupte cu următoarele probleme: 1) necesitatea de a limita cheltuielile din sectorul public, într-un cuvânt e nevoie de "a se strânge cureaua"; 2) cinismul crescând față de birocrăția guvernamentală; 3) o economie de piață internațională care nu cedează eforturilor și intereselor politicilor locale.

NCP prevede ca performanța și responsabilitatea să determine aflarea funcționarului public în postul său și nu alți factori; cetățenii în calitate lor de "clienți" ai serviciilor publice să joace un rol major în definirea și evaluarea performanței și responsabilității funcționarilor publici.

Totodată, contracte de scurtă durată și motivate de performanță (inclusiv cele între reprezentanții sectorului public și cei ai sectorului privat) urmează să contribuie la definirea exactă a responsabilităților funcționarilor publici și să asigure prestarea eficientă și promptă a unor servicii publice de calitate. Flexibilitatea, promptitudinea, toleranța, omenia, profesionalismul și eficiența, iar nu tot felul de reguli din cărți sau perspective centralizate, trebuie să formeze baza funcției de administrator public. De asemenea, un proces "transparent" de formare și executare a bugetului care să se bazeze pe identificarea, urmărirea și evaluarea indicilor de performanță trebuie să le înlocuiască pe acele determinate de cereri birocratice și informații legislative insuficiente. Trebuie, însă, să precizăm de la bun început că NCP este înțeleasă de mulți drept o ignorare de către funcționarii publici a controlului instanțelor ierarhice superioare, a procedurilor juridice obligatorii etc., adică o ignorare prin care încerci să lupți cu birocrăția. Aceasta este o înțelegere profund greșită a NCP și direct contrară unei bune guvernări. NCP prepune mai întâi de toate principiile responsabilității directe și autonomiei manageriale astfel încât, de exemplu, atribuțiile miniștrilor să fie clar separate de cele ale președinților departamentelor executive (PDE): miniștrii trebuie să fie responsabili de stabilirea scopurilor care urmează a fi atinse și achiziționarea produselor/serviciilor necesare, iar PDE de stabilirea volumului de muncă necesar producerii produselor/serviciilor respective. Orice implicare a miniștrilor în activitatea PDE trebuie redusă la minimum. Cu alte cuvinte, administratorii publici trebuie să practice tehnicile flexibile și motivate de piață ale NCP, dar ei trebuie să o facă în cadrul unui contract ale cărui stipulări sînt foarte clar definite. ■

(Textul de față reprezintă traducerea și adaptarea unor fragmente din lucrarea *What Do We Want Public Managers To Be? Comparing Reforms*, revista *Public Administration Review*, vol. 58, nr. 3, mai-iunie 1998. Toate drepturile aparțin editorilor. Traducere de Gabriel Mumjiev.)

LUPTA CU CORUPȚIA INTERNAȚIONALĂ

Frank Fogle

Pentru a-și spori șansele de succes pe piețele din Europa Centrală și de Est, ca, de fapt, în toate țările aflate în curs de dezvoltare, corporațiile trebuie să demonstreze prin acțiuni concrete că ele sînt niște organizații oneste cu intenții serioase. Este destul să fie lansate în presă bănuiele - sprijinite bineînțeles de o serie de dovezi - că o companie anume dă mită sau face tranzacții dubioase ca produsele ei să nu mai fie solicitate prea mult pe piață, ca valoarea acțiunilor ei să cadă la bursele de valori. Investigațiile politice și gazetărești nu se vor lăsa așteptate vreme îndelungată și nori negri se vor îngrămădi atunci asupra bunului nume al companiei respective.

Companiile transnaționale se antrenează tot mai activ în mișcarea globală împotriva corupției. În urmă cu cinci ani, o asemenea presupu-

chemat să urmeze noile principii de afaceri, bazate pe "conducere corectă, onestă, deschidere, transparență, liberul schimb de informații și lupta nemiloasă cu corupția".

▪ Hans Engelburts, secretarul general al "Public Services International" - o uniune mondială a sindicatelor lucrătorilor din sectorul de stat - a remarcat că a venit timpul ca sindicatele să se apuce serios de soluționarea problemei corupției și să "înceapă a lucra energic în această direcție".

Temelia mișcării companiilor transnaționale pentru prevenirea practicii luării de mită o constituie acordul de anticorupție al Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE). Acest acord a fost semnat de către 29 membri ai OCDE și cinci țări din America Latină și Europa de Est, țări care se află în

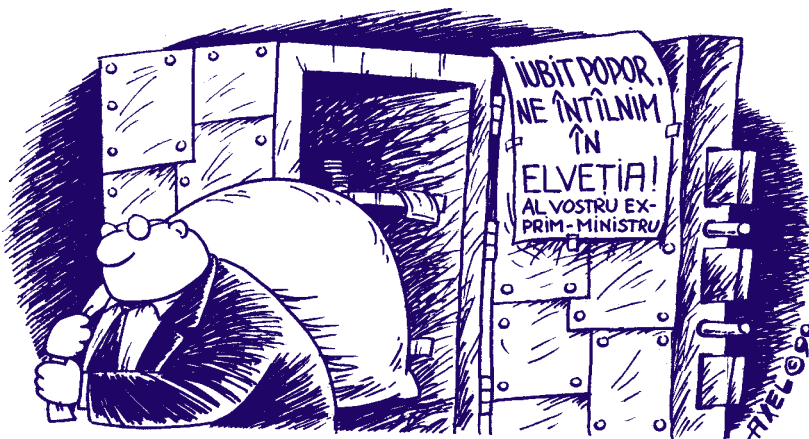
și eficace împotriva mitei, de a crea instituții eficiente de luptă împotriva corupției și de a se apuca serios de stîrpirea abuzurilor de tot felul și mitei de care s-au făcut vinovați atîți funcționari publici de toate nivelele. Scandalurile legate de corupție în eșaloanele de vîrf ale puterii din țările în curs de dezvoltare nu mai prezintă o noutate pentru nimeni.

Asociația "Transparency International", o organizație non-profit și neafiliată politic, care are filiale în peste 70 de țări și-a intensificat presiunile asupra diferitor companii, guverne și organizații internaționale, în scopul intensificării luptei împotriva corupției. Ea intenționează să elaboreze un studiu în care vor fi specificate țările unde corupția înflorește cel mai mult, țări ale căror condiții politice, social-economice le fac tot mai vulnerabile față de acest fenomen și multe alte informații ce vor servi drept ghid pentru oamenii de afaceri, preîntîmpinînd producerea unor iregularități. Astfel, marile companii și oamenii de afaceri influenți vor ști să facă presiuni asupra guvernelor corupte pentru a crea o atmosferă de o mai mare deschidere și corectitudine în lumea relațiilor economice internaționale.

Legea cu privire la lupta împotriva corupției internaționale funcționează de mulți ani pe teritoriul SUA și companiile americane s-au învățat să prospere și să se îmbogățească fără a-i încălca prevederile, înțelegînd că este greu și riscant să faci afaceri într-un mediu ce se caracterizează prin lucruri sordide și unde descompunerea morală se lățește pe zi ce trece.

Lipsa posibilității de a da mită forțează corporațiile ce concurează pe piețele mondiale să caute mijloace etice și corecte de a obține profit și de a prospera. Toată lumea preferă stabilitatea și claritatea regulilor de joc, egale pentru toți. Din fericire, tot mai mulți oameni de afaceri înțeleg că altminteri ne așteaptă haosul și legea junglei. Din nefericire, există prea multe țări la ora actuală care demonstrează cu prisosință acest adevăr — domnia haosului și a legilor junglei.■

(Textul de față reprezintă traducerea și adaptarea unor fragmente din lucrarea *How To Successfully Fight Corruption*, revista electronică *Economic Perspectives*, noiembrie 1998. Toate drepturile aparțin Serviciului Informațional al Statelor Unite ale Americii (USIA). Traducere de Gabriel Mumjiev.)



nere ar fi stîrnit doar zîmbete sarcastice și ironice. Însă în zilele de astăzi, chiar organizațiile foarte mari și puternice participă la lupta dificilă împotriva mituirii administratorilor publici.

Să aducem doar cîteva exemple drept ilustrare a celor spuse mai sus.

▪ Președintele companiei "Royal Dutch Shell", Marc Moody-Stewart, a elaborat pentru organizația pe care o conduce un nou cod de etică de afaceri potrivit căruia "Shell" nu va lua parte la activități legate într-un fel sau altul de corupție.

▪ Președintele Băncii Mondiale, James Woolfenson, adresîndu-se miniștrilor de finanțe și conducătorilor băncilor centrale din peste 170 de state în cadrul unei reuniuni, i-a

tranzitîe spre economia de piață și adevărata democrație. Acest acord conferă un caracter global principiilor ce stau la baza legii Statelor Unite ale Americii cu privire la lupta împotriva corupției internaționale. Pînă în prezent doar SUA considera mituirea, indiferent de teritoriul țării unde aceasta a avut loc, drept infracțiune penală. Odată cu intrarea în vigoare a acestui acord, el a atras imediat atenția conducătorilor companiilor și sindicatelor asupra problemei corupției internaționale.

Acordul OCDE împotriva mitei a dat un nou impuls unor organizații ca Banca Mondială care se străduiesc să convingă țările în curs de dezvoltare de necesitatea elaborării și adoptării unei legislații clare, severe

CONTROLUL ASUPRA PROCEDURILOR ȘI INDEPENDENȚA ADMINISTRATIVĂ ÎN SISTEMUL JUDECĂTORESC AMERICAN

Stephen G. Breyer

Instituțiile care le permit magistraților să controleze ambianța în care judecătorii își îndeplinesc îndatoririle profesionale constituie unul din factorii cheie ce asigură independența sistemului judecătoresc din SUA. Acest aspect nu se află întotdeauna în centrul analizelor privitoare la independența judecătorilor, dar dacă ne vom gândi la modul în care ambianța de lucru afectează munca judecătorilor, atunci vom înțelege mai bine că întrebarea cine controlează condițiile în care judecătorii hotărăsc asupra anumitor cazuri este de o importanță mare pentru independența sistemului judecătoresc.

Există câțiva piloni instituționali pe care se bazează administrația juridică americană. Primul este Consiliul Judecătoresc al Statelor Unite (Judicial Conference of the United States) care a fost creat în 1922. El este alcătuit din președintele Curții Supreme de Justiție, 13 judecători președinți de circumscripții judiciare, 12 judecători președinți de tribunale districtuale și președintele Curții pentru Comerț Internațional. Consiliul Judecătoresc este instituția care elaborează politicile naționale pentru judecători și supraveghează Biroul Administrativ al Judecătorilor SUA (BAJ).

O atribuție foarte importantă pe care consiliul îl împarte cu Congresul este stabilirea procedurilor de judecare a diferitor cazuri în judecătorii. Într-una din hotărârile sale (Rules Enabling Act) Congresul a împuternicit administratorii sistemului judecătoresc să stabilească propriile lor reguli de desfășurare a procedurilor legate de cazurile penale și civile, iar de la promulgarea Regulilor federale de procedură civilă din 1938, Curtea Supremă de Justiție a stabilit majoritatea regulilor procedurale pentru judecătoriile federale. Procesul de elaborare a regulilor procedurale, deși independent de Congres, nu este unul închis și aflat în afara responsabilității publice. Versiunile inițiale ale acestor reguli

sînt mai întii propuse de niște comitete consultative specializate în cele mai diverse categorii de cazuri civile, penale, de apel etc. Comitetele respective sînt alcătuite din judecători, lucrători ai Ministerului de Justiție, profesori de drept, avocați, specialiști în dreptul penal și civil. Propunerile lor inițiale sînt oferite publicului pentru discuții și comentarii și apoi înaintate Comisiei permanente pentru regulile de practică și procedură (Standing Committee on Rules of Practice and Procedure). Comisia respectivă le examinează și la rîndul ei le înaintează Consiliului Juridic care le recomandă pentru aprobare Curții Supreme de Justiție (CSJ). În cazul în care CSJ le promulgă drept reguli procedurale obligatorii la nivel federal, ele sînt trimise Congresului și intră în vigoare odată cu aprobarea lui. Congresul le întoarce Curții spre reexaminare în cazul în care nu le aprobă. Propunerile care vizează nu numai strict reguli procedurale intră în vigoare doar după ce Congresul le adoptă ca acte legislative. Puterea asupra mediului procedural în care se audiază cazurile și se iau decizii asupra lor este probabil unul din cei mai importanți factori de asigurare a independenței sistemului judecătoresc.

Pe lângă Consiliul Judecătoresc există componente instituționale adiționale de sprijinire a independenței sistemului judecătoresc. Ele au fost create de către Congres în 1939: Biroul administrativ al judecătorilor din SUA și Consiliul circumscripțiilor judiciare (CCJ). BAJ se ocupă de centralizarea administrației judiciare, iar CCJ - de controlul ambianței în care își desfășoară activitatea judecătorii. Lucrătorii BAJ sînt administratori profesioniști care se supun Con-

siliului Judecătoresc. Acesta este responsabil de administrarea bugetului judecătorilor federale, angajarea și supravegherea personalului, achiziționarea echipamentului tehnic etc. Cele 13 consilii de circumscripții judiciare sînt alcătuite din președinții consiliilor respective și un număr egal de judecători membri ai circumscripțiilor judiciare și tribunalelor districtuale. Ei monitorizează modul



în care sînt promulgate și respectate legile și regulile procedurale locale, examinează recursurile etc. Într-un cuvînt, cît privește eficiența sistemului judecătoresc, responsabilitățile de bază revin Consiliului Judecătoresc.

O altă componentă a sistemului judecătoresc este Centrul judecătoresc federal creat de Congres în 1967. Acest centru este condus de către președintele Curții Supreme de Justiție și șase judecători aleși de către Consiliul Judecătoresc și BAJ. Centrul are responsabilitatea de a desfășura în cadrul administrației judecătorești investigații pe marginea diferitor probleme și subiecte relevante și importante pentru asigurarea justiției în țară, precum și de a elabora și propune programe educaționale pentru judecătorii federali. ■

(Textul de față reprezintă traducerea și adaptarea unor fragmente din lucrarea *Judicial Independence In The United States Of America*. Toate drepturile aparțin Serviciului Informațional al Statelor Unite ale Americii (United States Information Service. Traducere de Gabriel Mumjiev.))

CONTRACTELE DE PERFORMANȚĂ ÎN ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ

Jim Brumby

O tendință internațională importantă în domeniul conducerii afacerilor publice este faptul că o atenție tot mai sporită începe a fi acordată nu contractelor tradiționale de angajare, ci folosirii selective a așa-ziselor *contracte de performanță*.

În numeroase țări occidentale se folosesc tot mai mult contractele de performanță (CP) ca un mijloc de a încuraja dezvoltarea unor administrații publice mai responsabile, prompte și eficiente. CP servesc drept instrumente în cadrul procesului de administrare publică cu ajutorul cărora se definesc responsabilitățile și așteptările între cele două părți

CP se folosesc în special în țări ca Australia, Belgia, Canada, Danemarca, Finlanda, Franța, Noua Zelandă, Norvegia și Spania. Diverse organizații specializate în acest domeniu analizează impactul acestor tipuri de contracte în diferite împrejurări. Există câteva motive pentru care anumite state au început să folosească diferite tipuri de CP în sectorul lor public. De cele mai multe ori ele sînt următoarele: 1) claritatea mai mare a obiectivelor; 2) concentrarea asupra rezultatelor muncii; 3) creșterea responsabilității.

Cu siguranță, fiecare din noi a avut de a face cu tot felul de necazuri provocate de către birocratiile tradiționale. Pe lângă aceasta, necazurile respective au fost pe larg comentate și documentate mai cu seamă în presă. Principalul mijloc de control folosit de către birocratie rămîne deocamdată contractul de angajare. Folosirea CP reprezintă o îndepărtare semnificativă de acest gen de control.

Patrick Eden



pentru a se obține rezultate reciproc avantajoase și acceptabile. Pentru a se potrivi cît mai bine cu specificul instituțional al fiecărei țări, CP pot lua forme diferite.

Spre deosebire de contractele tradiționale, cele de performanță nu au putere juridică. În majoritatea cazurilor nu are sens, sau cel puțin pare foarte ciudat, ca o instituție din sectorul public să dea în judecată o altă instituție din același sector. În foarte multe țări acest lucru este imposibil din punct de vedere juridic. Singurele excepții pot fi cazurile acelor instituții care se află sub jurisdicții diferite.

Această tendință de a da preferință CP arată că în numeroase state s-a ajuns la concluzia că interesele lor pot fi respectate și promovate nu neapărat numai prin forme birocratice tradiționale. Procesul de elaborare și specificare a tipurilor și formelor de contracte se caracterizează acum prin numeroase și variate experimente.

Este o îndepărtare dorită - așa cum ne-o demonstrează faptele - în numeroase țări. Cu toate acestea, pentru alte state folosirea limbajului și structurii CP în sectorul public este o chestiune foarte controversată. De exemplu, pentru noile democrații ale Europei Centrale și de Est, antrenate în modernizarea sectoarelor lor publice, folosirea CP se asociază cu numeroase greutăți și capcane. De asemenea, trebuie să recunoaștem că la ora actuală CP nu sînt indicate în toate împrejurările. Se discută foarte aprins pe marginea acestui subiect în țările puternic dezvoltate. Bineînțeles, CP rezolvă numeroase probleme provocate de birocratia tradițională, însă, din nefericire, crează altele. Deocamdată nu există o literatură bogată și detaliată care să abordeze toate aspectele problematicei respective. Sîntem abia la început. Administratorii publici vor să știe care gen de contracte sînt cele mai eficiente în anumite circumstanțe. Există diferite forme de CP: 1) înțelegere de principii (framework

agreement); 2) contracte bugetare; 3) înțelegeri de performanță organizațională (organisational performance agreements); 4) înțelegeri de performanță încheiate cu directorul executiv (chief executive performance agreements); 5) înțelegeri de furnizare-cumpărare (purchaser-provider agreements); 6) contracte de parteneriat interguvernamental; 7) înțelegeri de oferire de servicii pentru clienți (customer service agreements); 8) contracte încheiate cu furnizori particulari (private supplier contracts).

Obiectivul comun al contractelor/înțelegerilor menționate mai sus este obținerea unei clarități cît mai mari în ceea ce privește așteptările ambelor părți. Chiar atunci cînd ele se execută în cadrul unor relații ierarhice se are în vedere în primul rînd înțelegerea și cointeresarea reciprocă. Folosirea CP arată că guvernele încearcă să găsească noi metode de a-și promova și realiza interesele, pentru că în timpurile noastre birocratiile tradiționale nu mai reușesc să facă față tuturor problemelor legate de aplicarea programelor guvernamentale. Deocamdată nu există modele sau definiții definitive ale CP. Așa cum am menționat mai sus, sîntem abia la început și se experimentează mult în acest domeniu. Este clar că atît cercetătorii, cît și guvernele, cred că asemenea contracte pot fi foarte avantajoase și spori eficiența activității administrației publice. Există două cazuri în care, în general, se recomandă contractele juridice tradiționale: 1) furnizorul de bunuri sau servicii nu este o agenție guvernamentală; 2) furnizorul este o întreprindere comercială de stat. Cazurile respective sînt importante întrucît ele sugerează că, în ceea ce privește sectorul public, este necesar să se apeleze la contracte juridice tradiționale numai în aceste împrejurări speciale. ■

(Textul de față reprezintă traducerea și adaptarea unor fragmente din lucrarea *OECD Countries Find That Performance Contracting Pays*, revista *Public Management Forum*, vol. V, nr. 3, mai-iunie 1999. Toate drepturile aparțin editorilor. Traducere de Gabriel Mumjiev.)



FUNDAȚIA INTERNAȚIONALĂ “YEHUDI MENUHIN”

este o organizație neguvernamentală și non-profit. Ea a fost creată în 1991 în capitala Belgiei.

Scopurile fundației

- îmbunătățirea mediului în care se află copilul prin muzică, arte și toate disciplinele necesare dezvoltării sale plenare;
- promovarea diversității expresiilor muzicale și a toleranței interculturale prin organizarea unor evenimente specifice de tipul concertelor “De la sitară la chitară”, “Viorile întregii lumi”, “Vocile Păcii” și “Visurile lui Menuhin”;
- încurajarea dezvoltării identităților culturale, în special a celor aflate în curs de dispariție, prin organizarea diferitor forumuri (de exemplu, Adunarea Culturilor Europei);
- coordonarea și aplicarea unor proiecte culturale inițiate de Yehudi Menuhin, promovarea lor în toată lumea.

Administrația

Administrarea activităților fundației este realizată de către un comitet internațional. Președintele fondator a fost Yehudi Menuhin.

Sprijin financiar

Programele de activitate ale fundației sînt finanțate de către diverși sponsori și donatori particulari atît din Belgia, cît și din afara ei. Un loc semnificativ în bugetul organizației îl ocupă și subsidiile din partea Uniunii Europene, Consiliului Europei, UNESCO, Comunitatea franceză din Belgia etc. Începînd cu 17 septembrie 1996, fundația este autorizată să accepte donații care se scutesc de orice impozite, dacă vin din partea unor donatori al căror domiciliu se află în Belgia. Principalii sponsori sînt companiile: Marubeni, Sodexo, AUDI A.G., le Credit Suisse, RTL-TVI, Roularta, Ernst & Young, Sabena, Virgin Airlines, De Waele, Krupp Foundation, Fortis Belgium Foundation, Hattori Foundation etc.



Activități desfășurate

- 1992. Concertul inaugural al fundației în capitala Belgiei (octombrie);
- 1993. Concertul “Viorile întregii lumi” și lansarea programului de dezvoltare și încurajare a capacităților artistice ale copiilor din Europa “MUS-E” (iulie-octombrie);
- 1994. Reuniunea internațională “Live Music Now” din orașul Spa (mai), concertul de muzică clasică “Yehudi Menuhin în Concert” (iunie), desfășurarea cîtorva proiecte din cadrul programului “MUS-E” în șapte școli primare din șapte state ale Europei;
- 1995. Programul “MUS-E”, primul seminar internațional de instruire din Suedia (iulie), concertul “De la sitară la chitară” (noiembrie);
- 1996. Concertul de aniversare a 80 de ani de la nașterea lui Yehudi Menuhin (aprilie), cel de al doilea seminar internațional de instruire din cadrul programului “MUS-E”, Budapesta (iulie), elaborarea proiectului de creare a “Adunării Culturilor Europene”, reuniunea coordonatorilor programului “MUS-E” (decembrie);
- 1997. Cel de al treilea seminar internațional de instruire din cadrul programului “MUS-E”, orașul Perpignan, Franța (iulie), concertul “Vocile păcii” (19 noiembrie), primul simpozion al Adunării Culturilor Europene organizat în incinta Parlamentului European (21 noiembrie);
- 1998. Extinderea activităților Adunării Culturilor Europei - participarea ei la cea de a 50-a aniversare de la înființarea Congresului pentru Mișcarea Europeană, Olanda (mai), crearea programului “MUS-E Franța” (iunie), cea de a doua reuniune a Adunării Culturilor Europene, Lisabona, Portugalia (septembrie), lansarea compact discului “Vocile păcii”, concertul de muzică clasică “Visurile lui Menuhin”, crearea în cadrul fundației a Comitetului internațional pentru cercetare și evaluare, crearea în Germania și Spania a două filiale ale fundației: “Yehudi Menuhin Stiftung Deutschland” (noiembrie) și “Fundacion Yehudi Menuhin Espana” (decembrie);
- 1999. Reuniunea “Forumul unei Europe a culturilor într-o Europă a regiunilor” (ianuarie), concert multicultural în orașul german Stuttgart (ianuarie), lansarea compact discului “Vocile păcii” (ianuarie), crearea programului “MUS-E Olanda” (ianuarie), concert multicultural în orașul german Marl (februarie), concert în memoria lui Yehudi Menuhin în incinta Parlamentului European (21 martie).

Adresa: Chaussee de la Hulpe 61, B-1180, Brussels, Belgium,
tel.: 32 2 67 33 504, 67 25 299, E-mail: menuhin.foundation@skynet.be

SECTORUL TREI ȘI GLOBALIZAREA

Anthony Giddens

Primul impact al activităților sectorului trei este globalizarea. La prima vedere, termenul "globalizare" s-ar părea că nu are nici o legătură cu organizațiile filantropice și societatea civilă, dar vreau să accentuez faptul că lucrurile nu stau așa. Globalizarea se referă la interdependența crescândă între oamenii, statele, regiunile din toată lumea, la impactul faptului că trăim și muncim într-o singură piață globală. Mai mult, ea se referă la schimbările fundamentale din instituțiile noastre. Globalizarea ne schimbă viețile tot așa de mult ca și instituțiile majore ale societăților noastre. Ea schimbă natura statelor și accepțiunea modernă a cuvântului "suveranitate". De asemenea, ea are un impact tot mai mare asupra familiilor și emoțiilor noastre. Într-un cuvânt, globalizarea este un set de transformări profunde a modului nostru de a fi și a gândi.

Aș vrea să accentuez trei efecte majore ale globalizării:

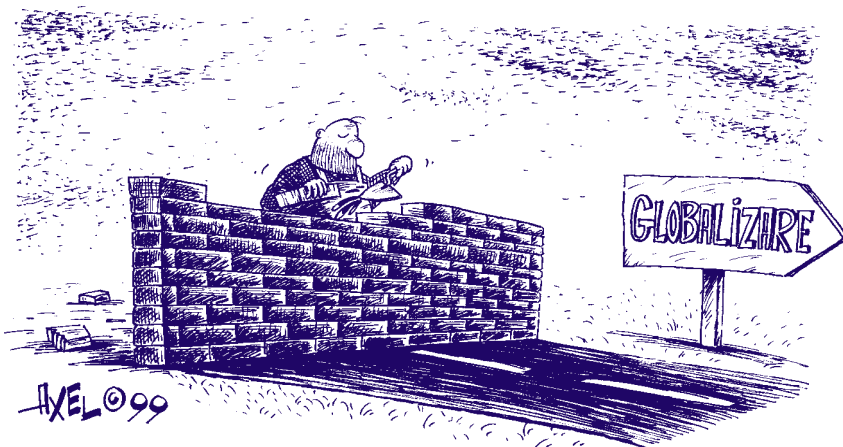
1) Schimbarea caracterului statului național. Dezvoltarea unei piețe globale diminuează puterea statului național și controlul politicienilor asupra economiei naționale. Globalizarea contribuie la creșterea puterii și identității comunităților locale. Descentralizarea este o parte integrantă a proceselor de globalizare. Ea creează noi regiuni economice și culturale. Guvernele nu mai pot nici neglijă, nici evita efectele globalizării de acum înainte. Aceasta este importantă pentru sectorul trei, întrucât presupune noi forme de dezvoltare a comunității și o reîntoarcere către formele democrației locale autentice.

2) Inovațiile științifice și schimbările tehnologice. Globalizarea aduce cu sine numeroase inovații științifice și schimbări tehnologice substanțiale. Când vorbim despre schimbările tehnologice, tindem să avem în vedere în special "tehnologiile informaționale" și este foarte adevărat că acestea revoluționează atât economiile naționale, cât și sistemele de comunicație. Probabil cea mai mare combinație a secolului a fost cea a tehnologiilor informaționale cu cele de comunicație. Altminteri, lumea occidentală nu ar fi avut acele piețe de bani și burse ce funcționează 24 ore din 24 și sînt atât de importante pentru economiile capitaliste moderne. De asemenea, nu putem să nu vedem ce impact au asupra noastră inovațiile științifice. Știința însăși a devenit, hai să-i spunem, globalizată. Ea ne influențează acum viețile într-un mod mult mai direct și profund decît înainte. Atitudinea noastră față de știință s-a schimbat. În calitatea noastră de cetățeni simpli, "dialogurile" noastre cu știința sînt mult mai frecvente decît în trecut. Când auzim că se vorbește despre clonare, schimbările genetice din om, animale și plante, de regulă, avem senzația că toate acestea sînt cazuri izolate și doar aici avem de a face cu impactul inovațiilor științifice. Vreau să vă asigur că lucrurile stau complet altfel. Inovațiile respective sînt simptomatice pentru tot felul de situații de risc pe care va trebui să le înfruntăm în viitor și vor avea inevitabil efecte politice și sociale directe.

3) Schimbarea obiceiurilor și tradițiilor. În linii generale, obiceiurile și tradițiile se schimbă practic în toată lumea. Acțiunile și viața generațiilor trecute au fost determinate în mare

parte de tradiții și obiceiuri fixe. Aceasta este mai puțin adevărat pentru noile generații. Drept exemple putem aduce instituția familiei și rolul femeii în societatea modernă. Dacă v-ați fi născut femeie acum 30 ani, veți fi știut mai mult sau mai puțin ce viață vă era rezervată - statul acasă, crescutul copiilor, spălatul rufelor, pregătirea mîncării etc. O asemenea soartă este privită în zilele de astăzi cu mult dezgust și dispreț de majoritatea femeilor moderne. Cineva mi-ar putea reproșa că nu este cazul țărilor musulmane, Indiei, Pakistanului etc., dar schimbările în această direcție se produc deja și acolo, fie și cu pași mai mici. Toate aceste schimbări nu mai pot fi oprite. Ele distrug formele politice vechi. Formele politice noi care apar stabilesc relații noi între guvernanți și societatea civilă (înțeleg prin societate civilă acea parte a societății în care operează tradițional sectorul trei). Socialiștii vechi au crezut că instituțiile societății civile pot fi înlocuite cu cele de guvernare. Ei au tins să înlocuiască baza însăși a societății civile cu administrații și birocrații guvernamentale, motivînd că ele s-ar dovedi mai eficiente pentru "administrarea" sorții omenești. Rezultatele dezastruoase ale acestui experiment sînt cunoscute de toată lumea. De altă parte, neoliberalii "fundamentațiști" au propus ca statul să se "care" definitiv din societatea civilă și să n-o mai "necăjească", argumentînd că atunci în mod misterios toată lumea va începe dintr-o dată să trăiască în pace și armonie. Nici aceste viziuni nu se mai justifică astăzi. Efectele globalizării ne arată necesitatea stabilirii unui parteneriat adevărat între guvernanți și societatea civilă. Pentru ca o societate să prospere, e nevoie să existe un echilibru între trei factori: guvern, piață și societatea civilă. Dacă unul din acești factori "o ia razna" și începe să domine în detrimentul celorlalți, ne putem aștepta cu siguranță la mari neplăceri și necazuri. E nevoie să găsim cele mai eficiente formule de echilibru între acești factori în fascinanta eră de globalizare în care ne-a fost dat să trăim. ■

(Textul de față reprezintă traducerea și adoptarea unor fragmente din lucrarea *The Role Of The Third Sector In The Third Way*. Revista Focus, nr. 2, septembrie 1999. Toate drepturile aparțin editorilor. Traducere de Gabriel Mumjiev.)



CE ÎNSEAMNĂ ACREDITAREA PENTRU SECTORUL NON-PROFIT?

Andrew Kingman

Cum putem ști dacă o organizație non-profit (ONP) este una serioasă și nu e riscant să ai încredere în ea? Cum putem ști dacă banii pe care îi dăm nu sînt folosiți de ea pentru a satisface interesele personale ale membrilor ei, ci pentru desfășurarea anumitor activități cu adevărat de interes public? Acestea sînt întrebări de o importanță deosebită atît pentru ONP-uri, cît și pentru donatori și sponsori.

Cît privește sfîrșitul secolului 20, toată lumea civilizată înțelege că anume consumatorul este regele. Standardele din industrie, producția alimentară, medicină etc. sînt stabilite și reglementate după placul consumatorului. Însă, ce consecințe poate avea concepția potrivit căreia consumatorul trebuie privit ca donator? Trebuie să fie posibil de a identifica un set de criterii universal acceptabile pe baza cărora să se tragă niște concluzii obiective pe marginea credibilității, corectitudinii și eficienței ONP-urilor. Asemenea standarde universale deocamdată nu există. Bineînțeles, donatorul nu este singurul care este interesat să afle cum se descurcă ONP-urile. Mai degrabă cele mai interesate sînt comunitățile în cadrul cărora ONP-urile activează și cei mai interesați sînt oamenii cărora ele își adresează serviciile. Dacă vom reformula întrebarea în maniera "Putem fi siguri că organizațiile non-profit pe care le sprijinim sînt oneste, bine-organizate și efective?", atunci problema va fi abordată practic din aceeași perspectivă atît de donatori, cît și de beneficiari. Puțini donatori vor fi satisfăcuți doar cu convingerea că ONP-urile cărora ei le-au încredințat banii sînt corecte. Majoritatea donatorilor vor să fie siguri că oamenii sau cauza care au motivat donația vor beneficia direct de pe urma generozității lor.

Deci, trebuie să acceptăm că onestitatea, eficiența organizațională și eficiența (impactul) sînt cele trei dimensiuni ale ONP-urilor de care sînt interesați în primul rînd donatorii. Cum pot fi, însă, evaluate și monitorizate aceste dimensiuni?

Evaluarea onestității. Înregistrarea cuvenită efectuată de către o autoritate publică stabilește statutul

de organizație non-profit. Atît. Pentru că dacă numărul de înregistrare al ONP-urilor dintr-o țară slab dezvoltată poate satisface un donator din acele părți, el nu înseamnă prea mult, sau cel puțin nu spune prea mult, vreunui donator, de exemplu, din SUA, Germania sau Marea Britanie, pentru că în aceste țări este foarte ușor să înregistrezi o organizație filantropică



și non-profit. De exemplu, în Marea Britanie încrederea donatorilor se bazează pe niște tradiții de aproape patru secole. Cît privește țările unde sectorul non-profit este relativ nou, nu pare deloc stranie și jignitoare suspiciunea și prudența donatorilor. Aceasta este adevărat în special acolo unde finanțarea internațională a încurajat o expansiune fulgerătoare a sectorului respectiv. Lucrurile stau simplu: înregistrarea oficială a statutului de organizație non-profit nu garantează în mod automat încrederea donatorului.

Evaluarea eficienței organizaționale. La ora actuală există o diversitate copleșitoare de materiale care stabilesc tot felul de modele de practici în domeniul conducerii ONP-urilor. În majoritatea cazurilor, aceste ghiduri sînt doar pentru folosința ONP-urilor și nu conțin informații privitoare la mecanismele de control pe care le pot folosi donatorii sau beneficiarii pentru a verifica ce standarde aplică ONP-urile în activitatea lor. Una din puținele încercări de a stabili un set universal de standarde ce pot fi judecate nu numai de ONP-uri, ci și de donatori, a fost întreprinsă de Consiliul Internațional al Organizațiilor Finanța-

toare (CIOF) care are membri în 11 state. Este greu să conștientizăm bunul simț și caracterul practic al majorității standardelor propuse de organizații ca CIOF. Cu toate acestea, susținătorii acestui tip de acreditare trebuie să ia în considerație că standardele lor nu pot impune un anume model organizațional importat, bunăoară, din sectorul privat. Numeroase ONP-uri

au elaborat sisteme și structuri de conducere proprii care le permit să întrețină personal voluntar și plătit și reprezintă o parte importantă a noțiunii de ONP.

Evaluarea impactului. Evident, este mult mai dificil să elaborezi un set de standarde universale de evaluare a impactului. Cu toate acestea, dacă o organizație non-profit vrea să cîștige încrederea și simpatia donatorilor, ea trebuie să-i convingă că donațiile și contribuțiile lor vor avea efecte benefice substanțiale. Organizațiile finanțatoare și donatorii particulari așteaptă evaluări și rapoarte care să ilustreze ce impact au avut contribuțiile lor. Pentru majoritatea finanțatorilor din țările puternic dezvoltate, cu un sector non-profit bine conturat și structurat, asemenea rapoarte și comunicări sînt suficiente. Putem spune că în acest sens funcționează mecanismul pieței: arena publică în care operează ONP-urile permite finanțatorilor să afle foarte repede "who's who" (cine este ce) în rîndurile ONP-urilor. ■

(Textul de față reprezintă traducerea și adaptarea unor fragmente din lucrarea *Accreditation - A Kitemark For The Non-Profit Sector?*, revista *Alliance, Building Resources For The Community Worldwide*, vol. 4, nr. 3, 1999. Toate drepturile aparțin editorilor. Traducere de Gabriel Mumjiev.)

FUNDAȚIILE EUROPENE ASTĂZI

Simon Brown

Fundațiile reprezintă o parte deosebit de importantă a comunității finanțatoare independente. Ele sînt o sursă prețioasă de venit pentru asociațiile obștești non-profit. Proprietățile și capitalurile primelor treizeci de fundații din Europa depășesc suma de 40 miliarde ecu (aproximativ 41 miliarde dolari SUA). Ele oferă anual granturi a căror sumă totală se cifrează la peste 1,5 miliarde ecu. Accesul la resursele respective necesită timp, răbdare și anumite abilități, iar uneori chiar un pic de noroc.

Dar ce este o fundație? Cum au reușit aceste organizații să se dezvolte într-atîta încît să devină niște forțe capabile să provoace schimbări sociale și să pună în discuție alternative valoroase la sprijinul guvernamental tradițional. Oare este posibil să găsim ceva comun între englezescul *trust*, francezul *fondation*, germanul *stiftung* și polonezul *fundacja*? Am putea face niște comparații între ele?

Rădăcinile filantropiei

Comunitatea fundațiilor din Europa este bogată și foarte diversă; fiecare comunitate luată în parte poartă amprenta culturii și filosofiei naționale. În unele din țările din Vestul Europei fundațiile își datorează apariția activităților filantropice ale unor mari personalități ca Guinness și Cadbury. În Europa de Est schimbările social-politice de la sfîrșitul anilor 80 au contribuit imens la apariția unor fundații independente și apolitice. Oricum, trebuie să menționăm faptul că procesul de dezvoltare a fundațiilor din țările catolice și protestante se deosebește radical de cel din Europa de Est.

Ultimele două decenii au înregistrat schimbări semnificative în atitudinile și interesele fondatorilor independenți. Uniunea

Europeană (UE) a crescut dintr-un mic bloc format din șase state (cunoscut la început sub denumirea de Comunitatea Europeană de Cărbune și Oțel) pînă la statutul ei curent de uniune a 15 țări membre cu drepturi depline. Planurile UE prevăd cooptarea a 12 state noi (în special din Europa Centrală, de Est și Sud-Est) în

general acceptabilă a ceea ce este fundația și rolului ei în dezvoltarea societății. De exemplu, Centrul European pentru Fundații a propus un șir de concepte generale pentru definirea fundației. Potrivit acestor concepte fundațiile:

- sînt organizații independente, non-profit, neafiliate politic, cu



Alberto Ruggieri

primele decenii ale secolului 21. Această creștere și modurile în care statele respective interacționează și-au lăsat amprenta asupra programelor de activitate ale fundațiilor. Interesele naționale nu mai constituie forțele motrice din spatele procesului de dezvoltare socială și economică a societății. În schimb, cetățenii simpli și guvernele au început să privească dincolo de granițele naționale, devenind tot mai conștienți de faptul că prosperarea economică și socială presupune o cooperare cît mai strînsă între popoare și nicidecum războaie și conflicte de tot felul. Există numeroase fundații care și-au axat activitățile pe accentuarea acestei tendințe din cadrul statelor europene și oferă asistență tehnică și financiară pe întreg spațiul european.

Este important să stabilim și să promovăm o descriere viabilă și

propriile surse de venit care provin de obicei, dar nu exclusiv, dintr-un capital inițial;

- au propriul organ de conducere;
- își folosesc resursele financiare în scopuri educaționale, culturale, religioase, de cercetare științifică etc. prin oferirea unor granturi către asociații obștești, sau desfășurînd programe și proiecte proprii.

Deși există numeroase deosebiri de ordin național ce provin din modurile diferite în care se dezvoltă statele sub aspect cultural și juridic, precum și din terminologia diferită folosită în diverse state și regiuni, conceptele menționate mai sus acoperă caracteristicile majorității fundațiilor europene de astăzi, făcînd o distincție clară între fundații și asociațiile obștești.

Europa de Vest

În Europa de Vest fundațiile dispun în general de un capital/fond inițial pe baza căruia ele oferă granturi sau își desfășoară programele. Cele mai cunoscute fundații europene au obținut capitalul lor inițial de la cele mai puternice corporații multinaționale din Europa. De exemplu, astfel de fundații sînt: The Welcome Trust (Marea Britanie), Fondazione Cassa di Risparmio delle Province Lombarde (Italia), Bertelsmann Stiftung (Germania). Majoritatea fundațiilor din Europa de Vest desfășoară atît programe proprii de activitate, cît și programe în cadrul cărora oferă asistență tehnică și financiară. De asemenea, există fundații care oferă granturi atît la nivel local, cît și la nivel regional.

Europa Centrală și de Est

În Europa Centrală și de Est au început să apară și să se dezvolte tot mai multe fundații. De regulă, activitățile lor sînt finanțate din afară. Fundațiile respective nu satisfac întru totul conceptele/criteriile enumerate mai sus, iar situația din țările post-comuniste justifică într-o anumită măsură acest lucru. Ele distribuie mijloacele financiare și ajutorul pe care îl primesc din străinătate diferitor asociații obștești, astfel devenind o parte esențială a comunității finanțatoare independente din aceste state. De aceea, ele trebuie considerate o parte vitală a întregii comunități a fundațiilor europene. Un rol deosebit în această regiune îl joacă fundațiile Soros care sînt practic cei mai importanți și cunoscuți finanțatori ai asociațiilor obștești locale. De asemenea, cetățenii pot obține în mod individual sprijin financiar și tehnic de la fundația Soros pentru a desfășura anumite activități de interes public, sau a-și continua studiile etc.

Comunitatea fundațiilor din aceste state se află în creștere. Fundațiile constituie aici o metodă

oficială prin care cetățenii unei comunități anume pot aduna niște fonduri bănești pentru a îmbunătăți calitatea vieții lor. Ei sînt cei care sprijină și întrețin comunitatea filantropică. Astfel, fundațiile pot deveni un instrument deosebit de important pe care îl folosești pentru a ajuta comunitățile locale să abordeze și să analizeze eficient noile necesități și probleme sociale, economice și ecologice, să mobilizeze noi resurse, să stabilească relații strînse de colaborare între diverse organizații neguvernamentale, agenții comerciale și de stat. Un exemplu demn de urmat în acest sens l-ar putea da Marea Britanie și Germania.

Clasificarea fundațiilor

Există diferite tipuri de fundații în Europa. Pe lîngă fundațiile ce dispun de capitalul inițial, sau cele corporative, mai există și fundații ale căror surse de venit sînt loteria și anumite jocuri de noroc. Altele sînt hibride, combinînd elementele tipurilor de fundații menționate mai sus. De exemplu, o fundație poate avea capital inițial, să-și sporească venitul prin loterie și jocuri de noroc și totodată să colecteze fonduri de la populație pentru a desfășura anumite activități de interes public. Centrul European pentru Fundații a propus clasificarea fundațiilor europene în patru grupuri distincte. Fiecare grup are cîteva sub-categorii al căror număr diferă în funcție de specificul fiecărei țări. Cele patru grupuri sînt următoarele:

- fundații independente;
- fundații corporative;
- fundații sprijinite de către stat;
- fundații care colectează fonduri bănești.

Cele mai frecvent întîlnite fundații independente sînt cele controlate de familie și comitetul de directori. De obicei, capitalul inițial pe baza căruia este creată fundația reprezintă o donație individuală sau a unei familii. Programele de activitate și gran-

turile fundației create sînt finanțate din acest capital. Fundații independente mai sînt cele care oferă tot felul de premii (ca, de exemplu, fundația Nobel) și își sporesc venitul din loterie și anumite jocuri de noroc.

Fundațiile corporative sînt create de către companii și se află în posesia unui procent semnificativ de acțiuni ale companiei respective. Activitățile acestor fundații sînt sprijinite financiar de către compania - "mamă". Ele sînt considerate drept una din sursele principale de finanțare a multor asociații obștești. De asemenea, companiile pot face donații importante și oferi servicii pe gratis prin fundațiile create de ele.

Fundațiile sprijinite de către stat sînt cele naționale și interguvernamentale. Caracteristica principală a acestor organizații este faptul că instituția de stat care le-a creat controlează pozițiile cheie din conducerea lor. Finanțarea vine direct de la guvern, deși - bineînțeles - este binevenită și cea din afară.

Practic toate fundațiile colectează fonduri bănești pentru a-și menține programele de activități și de granturi, însă în această categorie se află, în special, cele ce nu au reușit încă să-și asigure o baza materială solidă pentru a desfășura programe proprii de activitate și de oferire a granturilor. De aceea ele caută intens surse de finanțare. Acest tip de fundații poate fi găsit în special în țările Europei Centrale și de Est. ■

(Textul de față reprezintă traducerea și adaptarea unor fragmente din lucrarea *European Foundation Fundamentals, A portrait Of The Independent Funding Community in Europe*, 1999. Toate drepturile aparțin Centrului European pentru Fundații (European Foundation Centre). Traducere de Gabriel Mumjiev.)

PÎINEA ȘI LIBERTATEA

Sidney Hook

Libertățile, întocmai ca și drepturile, pot să se bată cap în cap în anumite cazuri. În pofida diferitor doctrine privitoare la drepturi absolute și inalienabile, nimeni nu poate susține cu toată seriozitatea că orice drept sau libertate specifică pot fi acordate indiferent de consecințele lor asupra comunității și altor drepturi sau libertăți. Anumite priorități privind libertățile trebuie să fie recunoscute, iar o anumită metodă de a le determina - găsită. Libertățile trebuie "ordonate" în lumina unor anumite valori și idealuri, deși acestea de cele mai multe ori depind de situații istorice specifice. Astfel, putem afirma că fiecare situație se caracterizează printr-o combinație unică de libertăți care pot fi stabilite și formulate doar prin rațiune.

Principiul de justificare a unui complex de libertăți pe care noi le considerăm fundamentale și le preferăm altora este tendința noastră de a avea cât mai multe libertăți și drepturi care să ne permită satisfacerea unui număr cât mai mare de necesități individuale. Noi ne dorim o lume în care să ne putem simți cât mai liberi cu putință, ca să ne dezvoltăm plenar personalitățile și să satisfacem necesitățile individuale. În culturile occidentale diferite școli filosofice au interpretat și întemeiat noțiunea de libertate în lumina unor presupuneri privitoare la natura umană și a universului. Dar, indiferent de ceea ce au afirmat, afirmă și vor afirma reprezentanții școlilor respective, ei vor fi de acord că o ființă umană trebuie să se caracterizeze prin rațiune și să fie capabilă de o anumită opțiune morală, că sînt justificater acele

libertăți care sporesc capacitatea de a face o opțiune morală rațională.

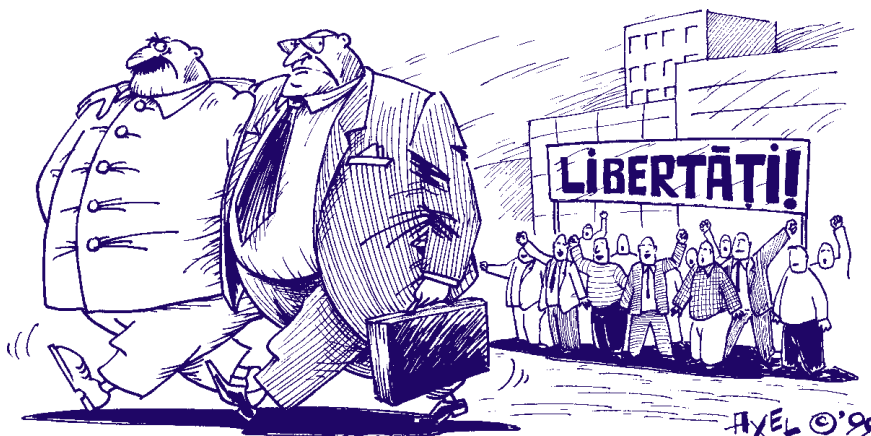
Democrația este cea mai dreaptă și pașnică metodă identificată pînă în prezent pentru soluționarea conflictelor de interese ce stau la baza contradicțiilor dintre diferite libertăți. Concepția principală a democrației este voința liberă a omului, voință sprijinită de niște libertăți pe care noi le numim politice. Exercițarea acestor libertăți politice este ceea ce înțelegem noi mai întîi de toate prin stil democratic de viață, sau mai degrabă prin stilul american de viață. Libertățile politice sînt libertăți strategice. Ele ne permit să obținem noi libertăți și a controla/preîntîmpina abuzul de libertăți vechi. Atît timp cît libertățile politice prevalează, orice modificări sau restricții impuse asupra altor libertăți sînt reversibile. Acolo unde libertățile politice se încalcă și se neglijează, orice altă libertate nu poate fi altceva decît un privilegiu al anumitor grupuri de oameni, de cele mai multe ori corupți, cruzi și ignoranți. De aceea, dacă un anumit popor vrea să pășească cu adevărat pe drumul democrației autentice și să rezolve conflictele de interese individuale într-un mod rațional, el trebuie să depună toate eforturile posibile ca să garanteze în mijlocul său libertatea cuvîntului și întrunirilor publice, libertatea de studii și a-i învăța pe alții, libertatea presei și altor forme de comunicare, libertatea dezvoltării culturale. Pentru că în mare parte opțiunea morală rațională depinde de aceste libertăți.

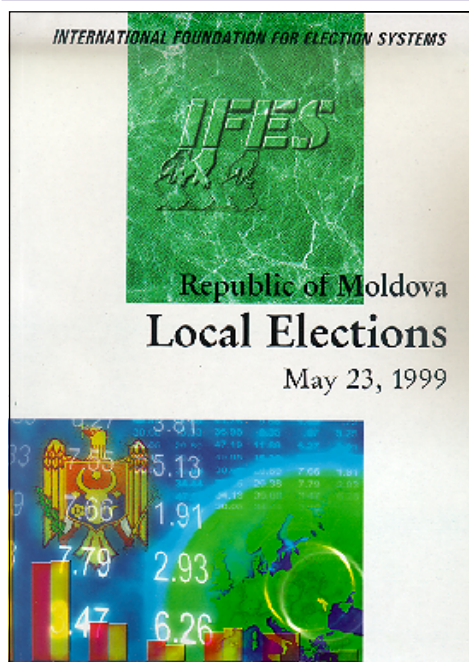
Curios este faptul că oamenii de afaceri sînt rareori conștienți de legătura existentă între aceste libertăți strategice. Putem remarca în rîndurile

lor chiar o tendință de a le ignora, excepție făcînd doar cazurile cînd interesele lor sînt grav călcate în picioare de către reprezentanții aceluia mic grup care a concentrat puterea în mîinile sale și a limitat sau lichidat completamente libertățile politice.

Această inactivitate politică a omului de afaceri privind întărirea complexului de libertăți politice este surprinzătoare chiar din punctul de vedere al ideologiei sale. Deși, în teorie, el interpretează adesea stilul democratic de viață ca pe unul ce este identic cu antreprenoriatul liber, dacă nu chiar o emanație a sa, în practică omul de afaceri lasă apărarea libertăților sale specifice - ce constituie esența stilului democratic de viață - pe seama politicienilor, dintre care mulți se dovedesc adesea critici înverșunați ai antreprenoriatului liber. Dacă îl vom judeca pe omul de afaceri nu prin spusele sale, ci prin succesele și nereușitele lui, vom avea impresia că el împărtășește punctul de vedere principal al celui mai mare dușman al său - comunistul ortodox doctrinar. Cu toate că ei nu sînt de acord în ceea ce privește baza economică a societății și libertății economice, ei amîndoi cred că, odată stabilit sistemul economic potrivit, libertățile culturale și politice vor fi asigurate și menținute de la sine. Oricît de paradoxal ar părea, dar potrivit concepțiilor comunistului și omului de afaceri libertățile sînt privite ca niște produse derivate și adăugiri structurale la bazele economice ale societății. Omul de afaceri, însă, se vede nevoit, mai devreme sau mai tîrziu, să abandoneze acel monism cauzal care exclude rolul ideilor și idealurilor în redeterminarea direcției istoriei. Comunistul ortodox este mai consecvent decît orice alt adept al determinismului economic, dar în cele din urmă el se vede nevoit să plătească un preț teribil pentru această consecvență. El identifică libertățile cu acceptarea anumitor necesități istorice. Alternativele de diminuare sau sporire a libertăților îi par a fi niște torente neînduplecate ce ne poartă spre o economie mai "progresivă" - o economie care printr-un regim terorist sau printr-o elită politică ce a uzurpat puterea și s-a autoales garantează libertatea și belșugul pentru toți... ■

(Textul de față reprezintă traducerea și adaptarea unor fragmente din lucrarea *Bread And Freedom*, cartea *Democracy Reader*, editura Harper Perennial, 1992. Toate drepturile aparțin editorilor. Traducere de Gabriel Mumjiev.)





- La sfârșitul lunii septembrie a apărut volumul *Republic of Moldova, Local Elections, May 23, 1999*, editat de IFES-Moldova. Tipărit în limba engleză, volumul cuprinde rezultatele alegerilor locale din județele și localitățile Moldovei, prevederile Codului electoral după care se organizează și desfășoară alegerile locale, precum și cele mai importante rezoluții ale Comisiei Electorale Centrale privitoare la alegerile locale din 23 mai.

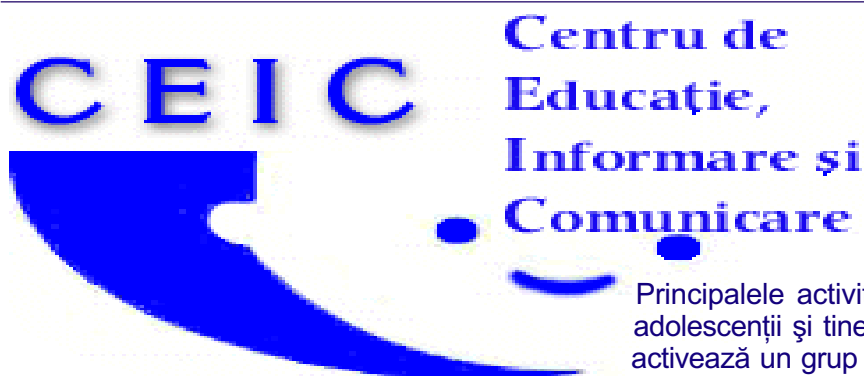
Acest volum a apărut totodată și sub formă de CD-ROM. Cei care vor să-l obțină, sînt rugați să ne contacteze la numerele de telefon indicate în ultima pagină a buletinului informativ "Vocea Civică".

- La începutul lunii octombrie a apărut broșura *Accesul la informație în Republica Moldova*. Ea cuprinde: 1) un studiu realizat de către un grup de lucru al Comitetului pentru libertatea presei din Moldova (CLPM) și IFES-Moldova, cu sprijinul financiar al fundației Soros-Moldova, care își propune să completeze numărul extrem de mic al analizelor privitoare la modul în care este exercitat dreptul constituțional la informație în Moldova; 2) un proiect de Lege cu privire la liberul acces la informație, elaborat de același grup de lucru.

- În ziua de 8 septembrie, IFES-Moldova și Direcția Juridică a Parlamentului au organizat o masă rotundă în cadrul căreia au fost discutate diferite aspecte ale reformei administrației publice din Moldova.
- În perioada 18-22 septembrie, la Chișinău s-a aflat dl. Michael Conway, Coordonator principal al programelor IFES în Europa și Asia. Dl. Conway a avut o serie de întâlniri cu președintele și membrii Comisiei Electorale Centrale, reprezentanți ai biroului din Moldova al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională, reprezentanți ai sectorului neguvernamental.
- Începînd cu 23 septembrie, postul de radio "Antena C" al municipiului Chișinău difuzează un nou ciclu de emisiuni *Vocea Civică*, realizat în comun de către IFES-Moldova și Liga pentru apărarea drepturilor omului din Moldova (LADOM). Cei interesați de mersul și problemele reformei administrației publice, reformei teritorial-administrative, rolul și statutul funcționarului public, drepturile politice și electorale ale cetățenilor, rolul alegerilor libere și corecte într-o societate democratică etc., pot audia emisiunile respective în fiecare joi la ora 17:35, pînă la 23 noiembrie.
- În perioada 9-16 octombrie, la Chișinău s-a aflat dl. Paul DeGregorio, expert IFES. Pe parcursul vizitei sale dl. DeGregorio a avut o serie de întâlniri cu președintele și membrii Comisiei Electorale Centrale, reprezentanți ai unor formațiuni politice, organizații neguvernamentale și mass media.
- În ziua de 13 octombrie, postul de radio "Antena C" al municipiului Chișinău a difuzat un interviu cu dnii. Paul DeGregorio și Igor Boțan, Coordonator principal de programe al IFES-Moldova. Ei s-au referit în răspunsurile lor la diferite aspecte ale proceselor electorale din Moldova și străinătate, la mersul și problemele reformei administrației publice, necesitatea promovării educației civice și electorale.



Paul DeGregorio, expert IFES și Dumitru Nidelcu, președintele CEC, discutînd aspecte ale legislației electorale.



**Centru de
Educație,
Informare și
Comunicare**

CEIC este o organizație neguvernamentală, fondată în 1998. Scopul lui de bază este promovarea prevederilor Convenției cu privire la Drepturile Copilului și celor ale Declarației Universale a Drepturilor Omului.

Principalele activități ale CEIC vizează în special copiii, adolescenții și tinerii de până la 24 ani. În cadrul centrului activează un grup de voluntari, format din două echipe de studenți de la facultățile de medicină și drept.

Vocea Civică

Volumul 5, Nr.5 (26) Septembrie-Octombrie 1999

Editor

IFES-Moldova

Str. George Meniuc, nr. 3
MD2009 Chișinău, Moldova

Tel.: 733255, 731477

Fax: 733621

E-mail: office@ifes.moldnet.md

IFES-Moldova

Director

Dorin Tudoran

Coordonator principal
de programe

Igor Boțan

Coordonator
financiar-administrativ

Victor Gane

Coordonator Centrul
de resurse/Machetare

Tamara Chitoroagă

Coordonator de program

Gabriel Mumjiev

Asistent/Relații cu publicul

Ina Gutium

Șofer/Curier

Andrei Bardari

Programul IFES în Moldova este
finanțat de Agenția Statelor Unite
pentru Dezvoltare Internațională,
USAID

Pînă în prezent, CEIC a colaborat cu fostul Minister al Învățămîntului, tineretului și sportului, Fondul ONU pentru copii, Direcția pentru problemele tineretului și sportului a municipiului Chișinău, Asociația studenților medici din Moldova, Societatea de educație contraceptivă și sexuală din România. Acești parteneri au sprijinit inclusiv financiar inițiativele și programele centrului.

CEIC are următoarele obiective:

- Promovarea conceptelor legate de îngrijirea sănătății, drepturile copiilor și valorile general umane. Pentru a realiza acest obiectiv centrul a editat pliante, afișe speciale și pregătit un șir de emisiuni radiofonice.
- Dezvoltarea instituțională. Pentru a realiza acest obiectiv centrul organizează reuniuni lunare ale membrilor săi, cooptează noi membri și elaborează programe de dezvoltare instituțională în domeniile care intră în sfera lui de activitate.

CEIC desfășoară următoarele activități:

- Elaborarea și desfășurarea unor programe de educație în domeniul îngrijirii sănătății. Pînă în prezent centrul a desfășurat trei cicluri de seminarii în trei licee din Chișinău. Subiectele seminariilor au fost următoarele: comunicarea, sexualitatea, maladiile sexual transmisibile, lupta cu SIDA, contracepția, agresiunea sexuală etc.
- Elaborarea și desfășurarea unor programe de educație în domeniul dezvoltării instituționale. În cadrul acestor programe centrul organizează diferite reuniuni ale căror principale subiecte de discuții sînt justiția socială, conflictele locale, sociale și modul în care ele pot fi soluționate.

CEIC încearcă prin acțiunile sale să-i convingă pe tineri să fie mai responsabili față de ei înșiși, față de societate, să prevină cazurile de îmbolnăvire cu maladii sexual transmisibile, să-i încurajeze pe tineri să-și exprime propriile poziții și opinii față de lumea ce-i înconjoară, să-i atenționeze asupra pericolului și daunele relațiilor sexuale ocazionale, consumului de droguri, fumatului etc., să promoveze cunoașterea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și modului în care acestea trebuie și pot fi asigurate. ■

Adresa: str. Ștefan cel Mare 81 a, hotelul "Palace", bir. 420, Chișinău

Tel/fax: 22 70 02. **E-mail:** ceic@ceic.mldnet.com

Opiniile exprimate în articolele publicate aparțin autorilor și nu reprezintă, în mod necesar, și punctul de vedere al Vocii Civice. Întreaga responsabilitate pentru veridicitatea celor afirmate aparține exclusiv autorilor articolelor.